

Схема на оценяването на теста, 10 клас, Републиканска олимпиада 2023

№ П/п	Тестови задачи	Предполагаеми отговори	Схема на оценяването
1.	Отговорете с <u>Да</u> или <u>Не</u> на следните въпроси:	А. ДА Б. ДА В. НЕ Г. НЕ Д. ДА	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки един правилен отговор.
2.	Заградете буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът?	В. разсъждение. описание,	L/0/1 1 точка за правилно избран отговор.
3.	А) Открийте в текста и запишете по един антоним към всяка от следните думи: Б) Запишете към всяка дума по един синоним от текста:	А) по един антоним уверен – смутен тъжно – весело млад – възрастен чужд – роден (наш) честа - рядка Б) по един синоним бъдеще – бъднини образованост – книжовност/знание завършек – край красиво - хубаво всекидневен – житейски	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки един правилен отговор. L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки един правилен отговор.
4.	Тълкувайте смисъла на изразите от текста чрез синонимен израз или едно изречение:	Тази <u>светлина в очите им</u> – <i>вдъхновение, радост</i> <u>език буйно и стремглаво расте</u> – <i>бързо и много добре се развива</i> Кирило-Методиевски дъжд – <i>Празникът дава радост и мисъл за</i>	L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко правилно тълкуване на израза. L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно изречение/израз написано без

		<i>началото на великата българска култура (варианти)</i>	правописни и пунктуационни грешки.
5.	Озаглавете текста, като назовете темата му, и запишете заглавието.	Кирило- Методиевски дъжд Невежеството – най-страшната напаст (варианти)	L/0/2 2 точки , ако заглавието отразява темата и е добре формулирано. 0 точки , ако заглавието не отразява темата на текста.
6.	Кои от тропите са употребени в текста? Открийте, ако има, и запишете по един пример на:	Епитети – <i>нестройни гласчета, мъдро пожелание, светли бъднини</i> Олицетворения – <i>слънцето е най-весело, целомъдрена реч</i> Метафори – <i>Покорна неграмотност, целомъдрена реч</i> Антитеза – <i>Не с меч, не с куршума..., а с книжовността</i> <i>(варианти)</i>	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки верен отговор.
7.	Назовете три имена на българи-учители от преди и по време на Възраждането.	Ботьо Петков, Петър Берон, Христо Ботев, Петко Рачов Славейков и други	L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко вярно назовано име.
8.	Коментирайте с 2-3 изречения какво знаете за Черноризец Храбър?	<i>Черноризец Храбър - един от блестящите представители на старобългарската литература от т. нар. Златен век – векът на цар Симеон Велики.</i> <i>Има хипотеза, че Черноризец Храбър е псевдоним на най-малкия син на цар Борис I - Симеон</i> <i>Черноризец Храбър създава оригиналното полемично съчинение "О писменехъ" ("За буквите"),</i> <i>В "Сказание за буквите" Черноризец Храбър съобщава, че Константин-</i>	L/0/1 1 точка за адекватен коментар. L/0/1 1 точка за добре формулирани изречения. L/0/1 1 точка за отсъствие на правописни и пунктуационни грешки.

		<p><i>Кирил Философ е създал за славяните 38 букви.</i></p> <p><i>Това популярно и единствено известно произведение на Черноризец Храбър е посветено на защитата на славянската писменост от влиянието на чуждите, най-вече византийските среди, и техните поддръжници в България.</i></p> <p><i>(варианти)</i></p>	
9.	<p>Назовете не по-малко от 3 важни значения на Кирило-Методиевския празник в живота на българина.</p>	<p>- знаене за ролята на българите в поява на кирилската писменост;</p> <p>- осъзнаване на общочовешко значение на просветата;</p> <p>- за ролята на просветата и образованието в личната съдба на всеки човек.</p> <p><i>(варианти)</i></p>	<p>L0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно адекватно значение.</p> <p>L0/1 1 точка, ако е написано без правописни и пунктуационни грешки.</p>
10.	<p>Съставете и запишете 3 /три/ изречения, като употребите думата „ДЪЛБОК” в различни значения /можете да промените формата на думата – род и число/.</p>	<p>дълбока, дълбоко, <i>мн.</i> дълбоки, <i>прил.</i></p> <p>1. Който има голяма дълбочина (в 1 знач.). <i>Дълбок кладенец. Дълбока дупка. Дълбока пещера. Дълбок съд.</i></p> <p>2. Който е на голямо разстояние в пространството или във времето; отдалечен, далечен. <i>Дълбок тил. Дълбока древност.</i></p> <p>3. Прен. Който идва от дълбините на човек, от най-съкровената му същност. <i>Дълбок глас. Дълбок стон. Дълбоко съжаление.</i></p> <p>4. Прен. Който е стигнал до крайна или върхна точка в развитието си. <i>Дълбока старост. Дълбока зима. Дълбока криза.</i></p> <p>5. Прен. Който прониква много навътре в същността на нещата; съдържателен, значителен. <i>Дълбок ум. Дълбок анализ. Дълбоки промени.</i></p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно значение.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за добре построени изречения (при условие, че са дадени 3 значения на думата).</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко изречение без правописни и пунктуационни грешки.</p>

11.	<p>Определете кои от изречените долу времена се срещат в текста. Запишете по един пример в съответните редове.</p>	<p>Сегашно време – се мъчат, можете и др. Минало свършено време – създаде, бе и др. Минало несвършено време – НЯМА Минало неопределено време – слушали сте и др. Минало предварително време – НЯМА Бъдеще време – ще срещнем и др.</p>	<p>L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки правилно даден пример.</p> <p>L/0/1/2 по 1 точка за посочване на отсъствието на времето в текста.</p>
12.	<p>Употребете и запишете думата <i>писател</i>:</p>	<p>1. В съчетание с числителното 2: <i>двама писатели</i></p> <p>2. В съчетание с думата <i>няколко</i>: <i>няколко писатели</i></p> <p>3. <i>Вместо точки в следните изречения запишете думата писател в необходима форма:</i></p> <p><i>Думите на писателя бяха приети с голяма радост и внимание.</i></p> <p><i>Писателят се стараяше да предаде на слушателите най-точно своята мисъл.</i></p> <p><i>Накрая всеки получи по една книга на този писател.</i></p>	<p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всяка вярно употребена форма.</p>
13.	<p>Открийте и поправете грешките в текста, като го препишете.</p>	<p><i>ПрЕз годините на робството любовта към родното и стремежЪТ към независимост довели до невиждаНото развитие и създаване на огромниЯ и мощен национален епос, който съхрани живото слово () и запази кирило-методиевската азбука.</i></p>	<p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всяка поправена грешка.</p>
14.	<p>Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите.</p>	<p>Гледали ли сте смутените им личица, когато объркат мелодията, написана от Панайот Пипков, и тази светлина в очите им, когато всичко тръгне плавно и в нестройния хор звънне още едно гласче?</p> <p><i>Четири изречения</i></p> <p><i>Сложно смесено изречение;</i></p>	<p>L/0/1 1 точка за верен отговор.</p> <p>L/0/1 1 точка за верен отговор.</p>

15.	<p>Трансформирайте пряката реч в косвена и запишете изречението.</p> <p><i>Писателят ни пита: «Слушали ли сте нестройните гласчета на децата от предучилищна възраст, гледали ли сте смутените им личица?»</i></p>	<p>Писателят ни пита () слушали ли СМЕ нестройните гласчета на децата от предучилищна възраст, гледали ли СМЕ смутените им личица (.)</p> <p>Варианти</p> <p>Писателят ни пита(,) дали СМЕ слушали нестройните гласчета на децата от предучилищна възраст, гледали ли СМЕ смутените им личица(.)</p>	<p>L/0/1/2 по 1 точка за всяко вярно преобразуван глагол.</p> <p>L0/1/2 по 1 точка за вярно поставени препинателни знаци.</p>
16.	<p>Назовете и запишете три произведения в българската литература (и авторите им), в които се разказва за училище или ученици.</p>	<p>«Пази, Боже, сляпо да прогледа» - Алеко Константинов, «Радини вълнения» - от Иван Вазов («Под игото»), «Маминото детенце»/ «Българи от старо време» - Любен Каравелов.</p> <p>варианти</p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко вярно посочено име на автора.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за правилно посочено произведение.</p>
17.	<p>Открийте и запишете 3 общи признака в характеристиките на родната реч в двата цитата.</p>	<p>1). <i>«Ти – като на дете усмивката лучиста!/ Ти – като майчина милувка тиха, чиста! / И сладка си като молитва в късен час, / и твърда, твърда си о, реч, като елмаз!»</i> (Кирил Христов. Българска реч)</p> <p>2). <i>«О, наше българско свещено слово, / с прамайчиното мляко всмукано в кръвта ни, / ...Ти, слово – твърдо като камък черноvrъшки / и нежно като роза казанлъшка.../ Ти – Слово Българско – бъди благословено/ и нине и присно/ и во веки веков!»</i> (Елисавета Багряна. Славослов)</p> <p>Родната реч е 1.) нежна, майчина 2) свещена, 3) силна, твърда</p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко вярно посочена характеристика.</p>
18.	<p>Назовете и запишете имената на трима български автори, чието биографии са</p>	<p>Христо Ботев, Добри Чинтулов, Иван Вазов (XIX век) Григорий Цамблак (XV век)</p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за вярно назовано име на автора.</p>

	свързани с Бесарабия, като посочите съответния век.		L/0/1/2/3 по 1 точка за вярно посочен период.
19.	Съединете със стрелки името на автора с названието на произведението му.	Христо Ботев «Майце си» Йордан Йовков «По жицата» Пейо Яворов «Арменци» Иван Вазов «Една българка» Елин Пелин «Ангелинка» Пенчо Славейков «Неразделни»	L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за всеки правилен отговор.
20.	В кратък текст от 10-15 изречения споделете своето мнение (три аргумента), дали днес е актуална българската пословица: <i>Светът ще се свърши, книгата – никога.</i>		L/0/1/2 2 точки, ако личната оценка структурира целия текст (формулира се като теза или пък като логичен извод). 1 точка, ако е проявена своя оценка или отношение, но е само като декларация. L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки един аргумент. L/0/1 1 точка за уменията да аргументира. L/0/1 1 точка за добре свързан текст. L/0/1

			<p>1 точка за логично изграден текст разсъждение.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако правописните грешки не са повече от 3.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако пунктуационните грешки не са повече от 2.</p>
--	--	--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------